2008. április

MARTINKAI HÍRMONDÓ

A MARTINKÁN MŰKÖDŐ CIVIL SZERVEZETEK HÍRLEVELE 5.

KÖSZONTŐ

A Martinkai Hírmondó utolsó előtti számát tartja kezében az olvasó. Még egy szám, és zárásként egy civil nap - melynek programjáról utolsó számunkban értesítjük Önöket, és kifut az a pályázat, amely legláthatóbb eleme kétségkívül ez az újság, amit most a kezében tart.

Előző számunk nagy vihart kavart - helyi viszonylatban. Reméljük a vihar nem ülepszik el és pro és kontra olvashatunk majd cikkeket Martinka jövőjéről. Ugyanakkor ez a vihar egy dolgot jól jelez, így a programunk végefelé: az újság betölti azt a szerepet, amit induláskor szántunk neki: a közbeszéd tárgya lett, a benne leírtak sokakhoz eljutnak, és bizony gondolatokat ébresztenek. Lehet, nincs mindig egyetértés a tartalomban, az viszont aligha lehet vita tárgya, hogy az újság "valamit" elindított. És ez a valami nem más, mint nyilvánosság és vita a helyi ügyekről. Kell-e ennél több?

SZUHI ATTILA

VÉLEMÉNY

A márciusi Hírmondóban Szuhi Attila úr által írt „Merre tovább Martinka?" című cikkével, annak minden egyes mondatával egyetértek.

Már 30 éve vagyok Martinkán ingázó gyüttment és bizony ezidő alatt Martinka szinte a mozdulatlanság állapotában volt. Hajdúsámson nem erőltette meg magát, hogyha kismértékben is, segítsen Martinka gondjain. Hisz a víz vagy a gáz bevezetése sem Sámson érdeme, hanem egy pár lelkes martinkai hosszú küzdelmének gyümölcse.

Igaz, a mindenkori sámsoni vezetőktől ígéret bőven volt, teljesítés nem sok. A XXI. században még közvilágítás sincs mindenütt Martinkán, por és sártaposás az igen.

Fújjunk riadót és próbáljuk az önállóság útját választani, hisz ez a település sok mindent átélt a tatárjárástól napjainkig.

A településen kb. 800 fő él, ezen kívül az időszakos népesség száma 1.000 fő (hétvégeken), ez kb. 1.800 fő. A településen kb. 800 telek van, kb. 350 téglaépülettel és kb. 250 faépülettel. Az üres telkeken még kb. 150-200 db modern ház építhető úgy, hogy a jelenlegi területet nem kell bővíteni (kb. 140 ha).

A számok tükrében véleményem szerint az itt élőknek és betelepülteknek joguk van önálló Martinka létrehozásához. Ezzel saját jövőjüket határozzák meg, illetve veszik kezükbe.

Az önállósodás létrehozása nem kis feladat, erre fel kell készülni: vezetők megbízása, jogi ügyletek, gazdasági problémák, stb.

A település funkcióján is lehetne változtatni, Szuhi Attila úr által felvetett, általam javasolt kiránduló céllal lehetne a két város érdeklődését felkelteni Martinka iránt (pl. természetjárás).

- Martinka Zsuzsi-vonat megállótól a gyönyörű erdőn keresztül kiránduló ösvényt létrehozni
- Martinkáról az erdőspuszták irányában szintén természetjáró kirándulásokat vezetni (gyalog, lovas kocsikkal vagy lóháton)
- MotoCross pályát kialakítani
- A Kati-ér és az olvadékvizek felfogásával akár horgásztavat is létre lehetne hozni, ugyanitt turisztikai központot lehetne kialakítani. (füves focipálya, bográcsozó helyek, pihenési lehetőségek, stb.)
- A Debreceni út mentén lévő, jelenleg én nagy pocsolyának nevezem – kis élhető tavat lehetne létrehozni, pihenő park övezésével, az út vízelvezető csatornái a vízpótlást biztosítanák.
- A Debreceni út folytatásaként a régóta tervezett Nyírség felé vezető műút megépítése is hatalmas lehetőséget adna Martinkának.

Tisztában vagyok azzal, hogy egyes olvasóknak az általam leírtak utópisztikusnak tűnnek vagy egy kézlegyintéssel elintézik.

De én, nem fiatal korom ellenére hiszek a jobb jövőben, Martinka elindulásában.

Bízom abban, hogy lesz a fiatal generáció között egy pár bátor és harcos fiatal, aki felvállalja a jövőt és tesz is érte.

Merre tovább Martinka? Kérdésre nekem ez a válaszom.

Úgy érzem, megmozdultunk, s ha összefog Martinka lakossága, továbbá a Válaszúton Alapítvány, a Rákóczi Egyesület, a „Martinka Lakosokért" Egyesület, a Hírmondó és nem utolsósorban a Részönkormányzat, kimozdulunk a jövő felé. Nagyon nehéz út lesz, sok akadállyal és gáncsoskodással, pesszimizmussal, de akinek van célja és jövőképe, annak értelmes az élete.

KISS DEZSŐ NY. ÉPÍTÉSZ

Továbbra is várjuk az észrevételeket ebben a témakörben!

HA SZERETNÉ, HOGY A HONLAP FENNMARADJON, ILLETVE A HÍRMONDÓ A TOVÁBBIAKBAN IS MEGJELENJEN, KÉRJÜK, ADÓJA 1 %-ÁVAL TÁMOGASSA ALAPÍTVÁNYUNK TEVÉKENYSÉGÉT!
ADÓSZÁMUNK: 18615551-1-16
BANKSZÁMLÁNK: 61200261-11048912

www.martinkanet.hu

A honlap tartalmából:
- Fórumainkon immár jelezheti a Hírmondóval kapcsolatos észrevételeit is!
- Letöltheti a Martinkai Hírmondó összes eddigi számát
- Híreinket, írásainkat folyamatosan frissítjük!

MÁRCUS 8. NEMZETKÖZI NŐNAP

„Hogy szép hölgyedről mit beszélnek,
ne firtasd. Hogyha szíve jó,
elégedj meg, nem kell sose félned:
választásod helyén való.
Ne nézd csupán a külsejét,,
Hisz többet ér, ha lelke szép.
És bizony dőre, balga férfi,
Ki ezt nemes hölgyeknél meg ne érti.
(Heinrich Von Rugge)

A Martinka Lakosokért Egyesület 2008.március 8-án ünnepségre invitálta a martinkai hölgyeket, a nemzetközi nőnap alkalmából rendezett ünnepségére. Az ünnepség megrendezésében hatékonyan kivette részét az Idősek Klubja is. Üdítővel, süteménnyel készültek a megvendégelésre.

Meghívott vendég volt Máthé Attila Hajdúsámson Város alpolgármester, aki az érkező hölgyeket már az ajtóban egy-egy szál tulipánnal köszöntötte.
Méltatta a nap eseményét Szőke Sándor képviselő úr, majd a meghívott alpolgármester úr ünnepi köszöntője következett.
Rövid, de színvonalas műsort adtak elő az alsó és felsőtagozatos iskolások.
Humoros verssel köszöntötte a hölgyeket Kuczora Gyuri, aki versének megválasztásával két alkalommal is derűt és nagy nevetést váltott ki a résztvevőkből.
A helyi tánccsoport tagjai lendületes, lelkesítő, és vidámságot sugárzó számukkal kedveskedtek a jelenlévőknek.
A műsort követően Martinka Lakosokért Egyesület virágait adták át a megjelent hölgyeknek.
Ezt követően került sor egy kisebb vendéglátásra, majd a Suzuki Trió zenekara szórakoztatta a közönséget.
A lelkes közönség meghálálta a jó zeneszolgáltatást, táncoltak a jó talpalávaló zenére, de a közös éneklés sem maradt el.

NAGY ISTVÁN
egyesületi elnök
"MARTINKA LAKOSOKÉRT" EGYESÜLET

Pályázatíró tréning a Közösségi Házban

Alapítványunk egy napos pályázatíró tréninget szervezett április 5-én a helyi és térségi civil szervezetek számára. A képzést egy Budapestről érkező szakember tartotta, és külön örömünkre szolgált, hogy a helyi civil szervezetek mellett, Püspökladányból, Debrecenből is érkeztek civil szervezetek. A cél az volt, hogy a helyi civilek megtanulják a apályázatírás fortélyait és minél több pénzt és programot hozzanak településünkre. Reméljük jövőre lesz látszatja a képzésnek!

"Tiszta udvar rendes ház" mozgalom 2008

Tisztaságban, rendben élni mindenkinek jobb. Az, hogy milyen környezetben élünk, nagyban meghatározza életünk minőségét is.

Valamikor az emberek -főleg falun- nem csak a kerítésig tartották rendben a portájukat, hanem az úttestig magukénak érezték, füvesítették, nyírták, gondozták a területet. Manapság nem ritka, hogy a házak előtt méteres gaz nő, az ősszel lehullott faleveleket pedig szabadon hordja a szél. Sok a koszos, gazos, rendezetlen telek, közterület. Amit közösen használunk, azt nem érezzük magunkénak. Sok a hulladék a közparkokban is, és a szemét mennyisége évről évre nő. A megoldást nem csak a rendeletektől kell várni, a tényleges cselekvés és a példamutatás sokat segíthet a helyzeten. A tisztaság, a rend ugyanis nem pénz kérdése. Ha csak kikapáljuk a gazt, összegereblyézzük a faleveleket, már sokat tettünk környezetünk érdekében.

Az utóbbi két évben településünkön sikerült felélesztenünk a régi "Tiszta udvar, rendes ház" mozgalmat, és versenyt hirdettünk családi házak részére abban a reményben, hogy a lakosokat sikerül a településfejlesztésbe bekapcsolni és környezetük szebbé tételére serkenteni.

Idén a mozgalom folytatódik!

A verseny során, amely auguszus végéig tart, a lakóházak előtti és körüli térségek rendezettségét, tisztaságát, a lakások küllemét, saját kialakítású kertet, ötletességet, parlagfű-mentességet, gondozott, parkosított, virágos portákat, az esztétikus összképet értékeli a független (nem helyi lakosokból álló) bizottság. Az értékelés során **nem az anyagi háttérre**, hanem az egyedi, ötletes kertészeti megoldásokra, valamint a környezettudatosság megjelenésére szenteltünk figyelmet.

Minden benevezett emlékként oklevelet kap a tevékenysége elismeréseként. A verseny helyezettjei értékes tárgynyereményeken kívül természetesen megkapják a "Tiszta udvar, rendes ház"2008 táblácskát is, amely talán a szomszédok körében is egy ház- és kertszépítő mozgalmat generál, így néhány éven belül egész utcarészek, vagy akár utcák szépülhetnek meg.

Idén újdonságnak számít, hogy a benevezett ingatlanok címét a helyi hirdetőkön tesszük nyilvánossá. Így mindenki megismerheti a benevezettek portáit, mintát és ötleteket nyerve azokból.

Úgy tűnik, a lakosság körében nagy az érdeklődés a mozgalom iránt. Remélhetőleg a hasonló kezdeményezések hozzájárulnak ahhoz, hogy a kultúrálatlan magatartást háttérbe szorítsuk és változtassunk a mentalitásunkon, mert először a fejekben kell tisztogatni és rendet tenni, hogy aztán tisztább legyen az udvar és rendesebb a ház...

Took Csaba
"Martinka Lakosokért" Egyesület

A "Tiszta Udvar, Rendes Ház" mozgalom 2008.évi visszaküldhető nevezési lapját a Hírmondó 4. oldalán találja!

TOVÁBBRA IS VÁRJUK ÉSZREVÉTELEIKET, ÍRÁSAIKAT, HOZZÁSZÓLÁSAIKAT!
HIRDETÉSEKET KORLÁTOZOTT SZÁMBAN MEGJELENTETÜNK.
ELÉRHETŐSÉGEINK: 52/202-458; 30/403-2241
DRÓTPOSTÁNK: valaszuton@valaszuton.hu
SZERKESZTŐSÉGÜNK POSTALÁDÁJA A DEBRECENI ÚTI ÉLELMISZERBOLTNÁL TALÁLHATÓ, ABBAN IS ELHELYEZHETŐK A FENTIEK!
KÖVETKEZŐ SZÁMUNK MÁJUS ELEJÉN JELENIK MEG. LAPZÁRTA:ÁPRILIS 30.

„Martinka Lakosokért” Egyesület
4251 Hajdúsámson-Martinka, Diófa utca 56.
Tel.:52/201-887 ; www.martinkaert.egalnet.hu

NEVEZÉSI LAP

A „Martinka Lakosokért” Egyesület, a településen működő civilszervezetek és a Részönkormányzat együttműködésével meghirdeti Martinkán a

„Tiszta udvar rendes ház” mozgalmat a 2008-as évre!

A program célja: településünk, környezetünk, otthonunk szebbé tétele.

Jelmondatunk: „Virágos település, allergiamentes övezet!”

Amennyiben részt kíván venni célunk elérésében kérjük, töltse ki a nevezési lapunkat és aláírva juttassa el egyesületünk címére: 4251 Hajdúsámson-Martinka, Diófa utca 56.vagy a Martinkai Hírmondó Szerkesztőségének postaládájába: Debreceni úti élelmiszerboltnál.

(A nevezés és a részvétel DÍJMENTES!)

A résztvevő neve:	
Az ingatlan pontos címe:	4251 Hajdúsámson-Martinka,
A résztvevő telefonszáma:	
Nevezésének időpontja:	

Hozzájárul-e, hogy az ingatlanról az értékelő bizottság fényképet készítsen és azt az Egyesület web oldalán szavazás céljából feltüntesse? (Kérjük, jelölje x-szel!)

☐ **hozzájárulok**

☐ **nem járulok hozzá**

_____

résztvevő aláírása

Az értékelő bizottság a hajdúsámsoni Rákóczi Egyesület delegáltjaiból áll. Az ingatlanokat a zsűri tagjai személyes megtekintés után pontozza. Az ingatlanokról készült képek a www.martinkaert.egalnet.hu weboldalon is megtekinthetők.

Értékelési szempontok:
- **parlagfűmentesítés, környezetszennyezés (szennyvízkezelés)**
- **az utcafront gondozottsága**
- **zöld és virágos növények mennyisége (az utcafronton elhelyezett virágok kiemelten számítanak)**
- **esztétikai szempontok**
- **fák, bokrok gondozottsága**
- **az épület állaga**

Nevezési határidő: 2008. május 31.

Eredményhirdetés 2008. augusztus

Eredményes és sikeres munkát kívánunk!

RÁKÓCZIRA EMLÉKEZTÜNK

„Hazánk szentje, szabadságharc vezére
Sötét éjben fényes csillagunk”
/Petőfi Sándor/

II. Rákóczi Ferenc az 1703-1711-ig tartó kuruc szabadságharc vezetőjeként az ország Habsburg birodalomtól való elszakadásáért küzdött.
1704-től Erdély fejedelme, 1705-1711-ig Magyarország vezérlő fejedelme volt.
Az általa vezetett szabadságharccal elérte, hogy a Magyar Királyság megőrizhette függetlenségét a Habsburg Birodalmon belül. Sámson egy gyakran említett epizód folytán tanúja lett a hadi eseményeknek. 1703. július 26-án hadaival a Bereg vármegye felől leereszkedő II. Rákóczi Ferenc Sámson alatt táborozott. Emlékeink megőrzésére ez évben is megrendezésre került, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Művészetoktatási Intézmény tantestülete és tanuló közösségének szervezésében hagyománnyá vált Rákóczi-hét.A nyitó rendezvényre március 27-én az iskola aulájában került sor. Az ünnepséget a zászló behozatal és Himnusz nyitotta meg, ezt követően városunk polgármestere, Andó Lászlóné mondta el ünnepi gondolatait. László Vilmos iskolaigazgató, beszéde után átadta a Rákóczi díjakat, melyet az iskola ebben az évben alapított a 10 éves névadó ünnepség alkalmából. Rákóczi-díjat kaptak: Esztergályos Jenő, az Apáczai Kiadó elnöke, Dr. Márton Gyula főgeológus, Dr. Seres Géza a Szemgondozási Alapítvány elnöke, Juhász Tivadarné és Sólyom Imre az iskola nyugdíjas pedagógusai elismert nevelői és közösségi munkájukért, valamint Szemesi János szobrászművész, aki a kiosztásra került Rákóczi-szobrokat készítette. Az ünnepi műsort az intézmény tanulói színesítették, a 7.c osztály szereplésében a Csikalló című előadást, majd a Néptánc csoport műsorát láthattuk. A Rákóczi-szobornál koszorút helyeztek el a város, az intézmények és egyéb szervezetek vezetői, valamint a Hajdúsámsoni Rákóczi Egyesület tagjai.Március 30-án az iskola vezetősége koszorúzáson vett részt Borsiban a nagy fejedelem születésének 332. évfordulójának alkalmából. A Rákóczi-hét további eseményeit vetélkedők, sportversenyek színesítették és tették izgalmassá az iskola tanulói és pedagógusaik számára.

Emődyné Nagy Piroska
Hajdúsámsoni Rákóczi Egyesület tagja

Formálódik a Martinkai Könyvtár

Egy névtelenséget kérő adakozón köszönhetően formálódóban van a martinkai könyvtár, amelynek a Közösség Ház ad otthont. Az adományozó javából mintegy 150 kötet várja az érdeklődőket. Klasszikusok és ponyvaregények vegyesen, kinek-kinek ízlése szerint. Mégegyszer köszönet!

Fagykár, hőség, tornádó - Martinka éghajlata

Tavaly fagykár, majd a hőség pusztított, itt Martinkán, ami nem csak a növényzetet, hanem az embereket sem kímélte. Az időjárás egyre meghatározóbb szerepet játszik az életünkben, és egyre fontosabb lesz az Erdőspuszták szerepe, ami, ha kis mértékben is, de tompít(hat)ja az időjárási szélsőségeket. Az alábbiakban egy kis időjárási kitekintőt teszünk térben és időben Martinka körül.

Első körben az eső, avagy a csapadék kérdését kell körbe járnunk. Sajnos nem csak a tapasztalat, hanem a Meteorológia Szolgálat mérései is azt mutatják, hogy csökken az éves csapadék mennyisége. Az elmúlt 100 év alatt mintegy 10%-kal csökkent a lehulló hó és eső mennyisége, ami komoly kihívás egy olyan homokos területen, mint Martinka. Bár az átlagos csapadékmennyiség 550 mm, több olyan év is volt, amikor még a 400 mm-t sem érte el a csapadék mennyisége, és ez bizony már szinte félsivatagi körülménynek számít!

A valaha mért legmelegebb nap nagy valószínűség szerint a tavalyi évben volt, azonban 1946 augusztusában is 39 C fok felé emelkedett a hőmérő higanyszála. A leghidegebb nap 1942 januárjában volt, a hőmérséklet ekkor meghaladta a –30 C fokot(!). A havas napok száma – ehhez nem kell tudomány – folyamatosan csökken. És bár a tavalyi fagykár után nehéz elhinni, de a fagyos napok száma is csökkenőben van. Ez mind azt mutatja, hogy az éghajlatunk melegedőben van. A legmelegebb évek az elmúlt száz esztendőben éppen azok, amelyeket most megélünk, és az átlaghőmérséklet is 0,8 C fokkal emelkedett. Azt gondolhatnánk ez nem sok, de ha elmondjuk azt is, hogy a jégkorszak idején csak 5 C fokkal volt hidegebb az átlaghőmérséklet, mégis Berlint, Londont jégpáncél takarta, akkor már sokkal aggasztóbb az a közel egy fokos melegedés. Az éghajlat azonban nem csak melegszik, hanem egyre szélsőségesebbé is válik! Erre kiváló példa tavalyi enyhe tél a fagykárral, majd a júliusi hőséggel. De ritka jelenség az a Martinkától néhány tíz kilométerre észlelt tornádó is, ami Hosszúpályi és Hajdúbagos környékén pusztított, és a felhőtölcsérben a szélsebesség a katasztrófavédelem becslése szerint elérte a 260 km/órát.

S hogy mi várható a jövőben? Az üvegházhatású gázok kibocsátása miatt változik az éghajlat és Martinka sem lehet kivétel. Gyakoribbá váló szélsőségek, szárazságok, és heves zivatarokat valószínűsíthetünk. S ezt csupán tompíthatja a közeli erdőségek szélsőségeket csillapító hatása.

Szuhi Attila

Az allergia

Nyakunkon az allergia szezon. A szénanáthás és asztmás tüneteket okozó pollenek április-májustól megkezdik inváziójukat, ezért már most érdemes felkészülni a tünetek rosszabbodására. (Itt most nem térek ki az étel, bőr és egyéb allergiákra helyszűke miatt). Ha tüsszögés, vizes orrfolyás, orrviszketés, orrdugulás, szemviszketés, könnyezés-mellett éjszakai köhögés, mellkasi szorítás jelentkezik, vagy azt vesszük észre, hogy nem bírjuk úgy a fizikai terhelést, mint télen, hideg időben, akkor minél hamarabb jelentkezzünk orvosunknál, aki a területileg illetékes tüdőgyógyászatra fog minket irányítani. Ha asztmánk van, akkor a tünetek súlyosbodhatnak.

Allergia vagy megfázás? A válasz gyakran még az orvos számára sem egyértelmű, mert a tünetek nagyon hasonlóak lehetnek. Van azonban néhány jel, ami útbaigazít:

- Ha torokfájás is van – az valószínűleg megfázás.
- Ha az összes tünet egyszerre jelentkezik – az valószínűleg megfázás. Allergia esetén egyszerre inkább csak egy tünet alakul ki. Először például orrfolyás, majd 1-2 nappal később könnyező, viszkető szemek.
- Ha a tünetek csak 7-10 napig tartanak – az valószínűleg megfázás. Az allergiás tünetek sokkal hosszabb lefolyásúak..
- Valószínűleg allergiáról van szó, ha orrviszketés is szerepel a tünetek között, vagy ha a tünetek gyorsan javulnak antihisztamin hatású gyógyszer adására.

Az allergia egy túlérzékenységi reakció, amely annyit tesz, hogy az ember és a természet kapcsolatát valami megzavarta. Normál esetben immunrendszerünk védekezik a kórokozók támadása ellen. Allergia esetén viszont ártalmatlan anyagok hatására is beindul szervezetünk védekező mechanizmusa, mely allergiás panaszokban nyilvánul meg. Bármely életkorban megjelenhet az első tünet. Kialakulásában sok tényező játszik szerepet. Egyrészt van egy öröklődő hajlam, másrészt a környezetünkben jelenlévő sokféle vegyi anyag fokozhatja az allergiára való hajlamot és nem utolsó sorban az emberi pszichikum –lélek- erősítheti vagy gyengítheti a test ellenálló képességét, így közvetve hozzájárulhat az allergia kialakulásához vagy elmaradásához. Az aktuális lelkiállapot jelentős mértékben befolyásolhatja az allergiás tünetek súlyosságát.
Leggyakoribb allergia okozók a házipor (atka ürüléke), virágporok, penészgombák, élelmiszer adalékok, vegyi anyagok, kozmetikai és mosószerek, gyógyszerek.

Mit tehetünk?

Az első feladat az allergén azonosítása és az élettérből való kiküszöbölése. Ez sok esetben nem lehetséges, ilyenkor orvos által előírt tüneti gyógyszerek állnak rendelkezésre. Ezek szedése mellet azonban erősítsük immunrendszerünket fizikai aktivitással, bioboltokban kapható készítményekkel, gyógynövényekkel (pl. macskakarom). Táplálékunk tartalmazzon vitaminokat (C és E) és antioxidánsokat (omega 3 zsírsavak). Jót tehet a kasvirág, hársfa, legyezőfű, csipkebogyó. Hatékonyan alkalmazható az akupunktúra, a homeopátia, vagy a biorezonancia terápia.
Virágpor allergia esetén lehetőleg délelőttől kora délutánig tartózkodjunk zárt térben. A szellőztetést éjszakára hagyjuk. Mossunk gyakrabban hajat, hogy a beleragadt polleneket eltávolítsuk. És irtsuk ki környezetünkben a parlagfüvet!!!!

Mindenkinek jó egészséget és szép tavaszt kívánok!

Dr. Czirják Anita

Felelős kiadó: Válaszúton Alapítvány. Megjelenik 500 példányban. A Hírlevél megjelenését az NCA NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM támogatja.